

Kuntatalous

2020

Kuntien sosiaali- ja terveystoiminnan nettokustannukset jatkoivat kasvuaan vuonna 2020

Tilastokeskuksen kuntataloustilaston tiedot osoittavat kuntien käyttötalouden nettokustannusten kasvaneen 2,9 prosenttia 33,8 miljardiin euroon vuonna 2020. Kasvuun vaikutti pääosin sosiaali- ja terveystoimintaan kohdistuvien nettokustannusten edellisvuotta suurempi määrä. Sosiaali- ja terveystoiminnan nettomääräiset kustannukset toteutuivat 4,2 prosenttia vuotta aiempaa suurempina, ja ne olivat yhteensä 20,0 miljardia euroa. Kuntatalouden tilastointia varten kerättiin tietoja kaikilta Suomen 310 kunnalta ja kaikilta 136 kuntayhtymältä.

Kuntien käyttötalous vuonna 2020, miljoonaa euroa¹⁾

	Kunnat				
	Käyttökustannukset	Käyttötulot	Nettokustannukset	Muutos	Muutos %
Sosiaali- ja terveystoiminta yhteensä	22 138	2 093	20 045	808	4,2
<i>Josta: Erikoissairaanhoito</i>	7 579	236	7 342	112	1,5
Opetus- ja kulttuuritoiminta yhteensä	12 465	961	11 504	53	0,5
<i>Josta: Perusopetus</i>	5 616	309	5 306	40	0,8
Muu toiminta yhteensä	11 455	9 232	2 222	91	4,3
Käyttötalous yhteensä	46 058	12 287	33 771	952	2,9

1) Käyttökustannukset sisältävät toimintakulut, poistot ja arvonalentumiset sekä vyörytyskulut. Käyttötulot sisältävät toimintatuotot ja vyörytystuotot, valmistevarastojen muutoksen sekä valmistuksen omaan käyttöön. Nettokustannukset ovat käyttökustannusten ja käyttötuottojen erotus. Nettokustannusten muutos on laskettu edelliseen vuoteen verrattuna.

Kuntien käyttötalous

Kuntien käyttökustannukset olivat vuonna 2020 yhteismääräisesti 46,1 miljardia euroa, ja ne kasvoivat aiemmasta vuodesta 1,5 prosenttia. Kunnille kertyi käyttötuottoja yhteensä 12,3 miljardia euroa, ja ne puolestaan vähenivät edeltävästä vuodesta 2,0 prosenttia. Näiden yhteisvaikutuksena koko käyttötalouden nettokustannukset muodostuivat 33,8 miljardin euron suuruisiksi, ja niiden kasvu oli 2,9 prosenttia. Käyttötalouden tarkastelussa jokaisen tehtäväkokonaisuuden, eli sosiaali- ja terveystoiminnan, opetus- ja kulttuuritoiminnan ja muun toiminnan, nettokustannukset muodostuivat euromääräisesti aikaisempaa tilastovuotta suuremmiksi.

Edeltäneiden vuosien tavoin suurin osa koko käyttötalouden nettomääräisistä kustannuksista kohdistui sosiaali- ja terveystoimintaan, johon kunnat kirjasivat 59,4 prosenttia koko käyttötalouden

nettokustannuksista. Toiminnan yhteismääräisiksi nettokustannuksiksi muodostui täten 20,0 miljardia euroa, mikä tarkoitti 4,2 prosentin kasvua aiempaan tilastovuoteen nähden. Sosiaali- ja terveystoiminnan nettomääräisten kustannusten suurimman ja toiseksi suurimman osuuden muodostivat erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuolto. Erikoissairaanhoidon ohjautui nettona 7,3 miljardia euroa ja perusterveydenhuoltoon vastaavasti 3,7 miljardia euroa.¹⁾

Kunnat käyttivät opetus- ja kulttuuritoiminnan järjestämiseen 11,5 miljardia euroa nettona viime vuoden aikana. Tämä merkitsi kyseisen toiminnan muodostumista koko käyttötalouden toiseksi suurimmaksi kokonaisuudeksi nettokäyttökustannuksilla mitattuna. Opetus- ja kulttuuritoiminnan nettokustannusten osuus käyttötaloudesta oli 34,1 prosenttia, ja sen yhteenlasketut nettomääräiset kustannukset kasvoivat hienoisesti 0,5 prosentilla vuoden takaisesta tasosta. Suurimmat nettokustannukset opetus- ja kulttuuritoiminnassa syntyivät perusopetuksen ja toiseksi suurimmat varhaiskasvatuksen järjestämisestä. Kunnat käyttivät tilastovuoden aikana perusopetukseen nettomääräisesti 5,3 miljardia euroa ja varhaiskasvatukseen 3,0 miljardia euroa.

Kuntien muuhun toimintaan, johon kuntataloustilastossa sisällytetään kuntien kaikki toiminta pois lukien sosiaali- ja terveystoiminta ja opetus- ja kulttuuritoiminta, kohdistui kustannuksia nettomääräisesti kaikkiaan 2,2 miljardia euroa. Näin muun toiminnan osuus koko käyttötalouden nettokustannuksista oli 6,6 prosenttia. Kuntataloustilaston tarkastelussa muun toiminnan nettokustannukset kasvoivat 4,3 prosenttia vertailuvuodesta.

Kuntayhtymien käyttötalous

Kuntayhtymien käyttötalouden yhteismääräiset bruttokustannukset olivat 19,0 miljardia euroa ja vastaavat käyttötuotot niin ikään 19,0 miljardia euroa vuonna 2020. Bruttomääräisessä edeltävään vuoteen ulottuvassa vertailussa käyttökustannukset kasvoivat 3,6 prosenttia ja käyttötuotot osaltaan yhtä lailla 3,6 prosenttia.

Kuntayhtymien bruttokäyttökustannuksista enin osa ohjautui edellisten vuosien tavoin sosiaali- ja terveystoimintaan, jonka osuus koko käyttötalouden bruttokustannuksista oli 76,2 prosentin suuruinen. Kyseisen toiminnan bruttokustannukset kasvoivat edeltävän vuoden tasoon verrattuna 3,5 prosenttia, ja ne olivat yhteensä 14,5 miljardia euroa. Bruttokäyttötuotot toteutuivat lähestulkoon samansuuruisina kuin bruttokäyttökustannukset. Bruttomääräiset käyttötuotot olivat 14,5 miljardia euroa, ja ne kasvoivat edellisvuodesta 3,6 prosenttia.

Kuntayhtymien käyttötaloudessa opetus- ja kulttuuritoimintaan ohjautuneet bruttokustannukset olivat yhteensä 1,1 miljardia euroa, minkä johdosta kyseisen toiminnan yhteenlaskettu osuus käyttötalouden kaikista kustannuksista oli 5,8 prosenttia. Opetus- ja kulttuuritoiminnan bruttotuottojen kertymä ylsi tilastovuoden loppuun mennessä 1,2 miljardiin euroon. Toiminnan kustannukset vähenivät vuoden takaiseen tasoon nähden 1,4 prosenttia vastaavien tuottojen kasvaessa 3,5 prosenttia.

Tietoa tilastosta

Kuntataloustilasto sisältää tietoja kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätöksistä, käyttötaloudesta, investoinneista ja toiminnasta. Tilastoa varten kerätään tietoja kaikilta Suomen kunnilta ja kuntayhtymiltä.

Kuntien taloustilastojen tietosisältö ja tiedonkeruu uudistuivat tilastovuodesta 2015 alkaen, minkä vuoksi kuntataloustilaston tiedot eivät ole suoraan vertailukelpoisia edeltävinä vuosina julkistettujen kuntien ja kuntayhtymien talous ja toiminta -tilaston tietojen kanssa. Kuntataloustilastossa liikelaitokset yhdistetään peruskuntien ja -kuntayhtymien tietoihin, kun taas kuntien ja kuntayhtymien talous ja toiminta -tilastossa näin ei tehty. Lisäksi uudistuksessa tuli muutoksia kuntien ja kuntayhtymien tehtäväluokitukseen.

Tilastoa varten Tilastokeskukselle ilmoitetut tiedot julkaistaan sellaisinaan yksikkötasolla Tilastokeskuksen [kuntien ja kuntayhtymien raportoimat taloustiedot](#) -tietokannassa.

1) Perusterveydenhuoltoon luetaan perusterveydenhuollon avohoidon, perusterveydenhuollon vuodeosastohoito ja suun terveydenhuolto.

Tilastovuoden 2020 julkistus on Tilastokeskuksen viimeinen kuntataloustilaston julkistus. Vuoden 2021 tiedoista alkaen kuntatalouden tiedot kerää ja julkaisee Valtiokonttori. Tilastokeskus kiittää kaikkia tiedonantajia ja sidosryhmiä pitkään jatkuneesta yhteistyöstä tilaston tuotannossa.

Sisällys

1. Kuntien talous vuonna 2020.....	5
Kuntien sosiaali- ja terveystoiminta.....	5
Kuntien opetus- ja kulttuuritoiminta.....	6
2. Kuntayhtymien talous vuonna 2020.....	8

Taulukot

Kuntayhtymien käyttötalous vuonna 2020, miljoonaa euroa	8
---	---

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Maakunnittaisia nettokustannuksia vuonna 2020.....	10
---	----

Kuviot

Kuntien sosiaali- ja terveystoiminnan nettokustannusten asukaskohtainen jakauma vuonna 2020.....	6
--	---

Kuntien opetus- ja kulttuuritoiminnan nettokustannusten asukaskohtainen jakauma vuonna 2020.....	7
--	---

Kuntataloustilaston laatuseloste 2020.....	11
--	----

1. Kuntien talous vuonna 2020

Kuntien käyttökustannukset olivat kuntataloustilaston mukaan 46,1 miljardia euroa vastaavien käyttötuottojen ollessa 12,3 miljardia euroa vuonna 2020. Näiden erotuksena nettokäyttökustannukset muodostuivat 33,8 miljardin euron suuruisiksi. Nettokustannukset kasvoivat vertailuvuoden tasosta yhteensä 2,9 prosenttia.¹⁾

Kuntien käyttötalouden suurimman kustannuserän muodostivat palveluiden ostot, joihin sisällytetään ulkoisten asiakas- sekä muiden palveluiden ostojen lisäksi kunnan eri tehtävien väliset sisäiset ostot. Palveluiden ostot toteutuivat yhteensä 21,2 miljardin euron suuruisina, ja niiden kasvu oli 1,2 prosenttia verrattuna vuoden takaiseen tasoon.

Henkilöstökulut, joihin luetaan palkkojen ja palkkioiden lisäksi eläkekulut ja muut henkilösivukulut, kasvoivat vertailuvuodesta 0,7 prosenttia, ja ne olivat kaikkiaan 13,7 miljardia euroa. Kuntien avustuskulut olivat tilastovuoden loppuun mennessä yhteenlaskettuna 2,1 miljardia euroa, ja kasvua niissä oli 4,7 prosenttia.

Kuntien käyttötaloudessa suurimman tuottoerän muodostivat myyntituotot, jotka muodostuvat kuntien ulkoisista sekä kunnan eri tehtävien välisistä sisäisistä myyntituotoista. Näitä tuottoja kertyi kunnille 4,5 miljardia euroa, joka oli edeltävää tilastovuotta 3,6 prosenttia vähemmän. Kunnat saivat tukia ja avustuksia yhteensä 0,5 miljardia euroa, joissa kasvua oli 8,5 prosenttia. Kasvuun vaikuttivat valtionhallinnon kunnille kohdistamat koronapandemiaan liittyneet taloudelliset tukitoimet.

Koko käyttötalouden nettomääräisistä kustannuksista enin osuus kohdistui aikaisempien vuosien tavoin sosiaali- ja terveystoimintaan toiseksi suurimman osuuden kohdistuessa opetus- ja kulttuuritoimintaan.

Kuntien sosiaali- ja terveystoiminta

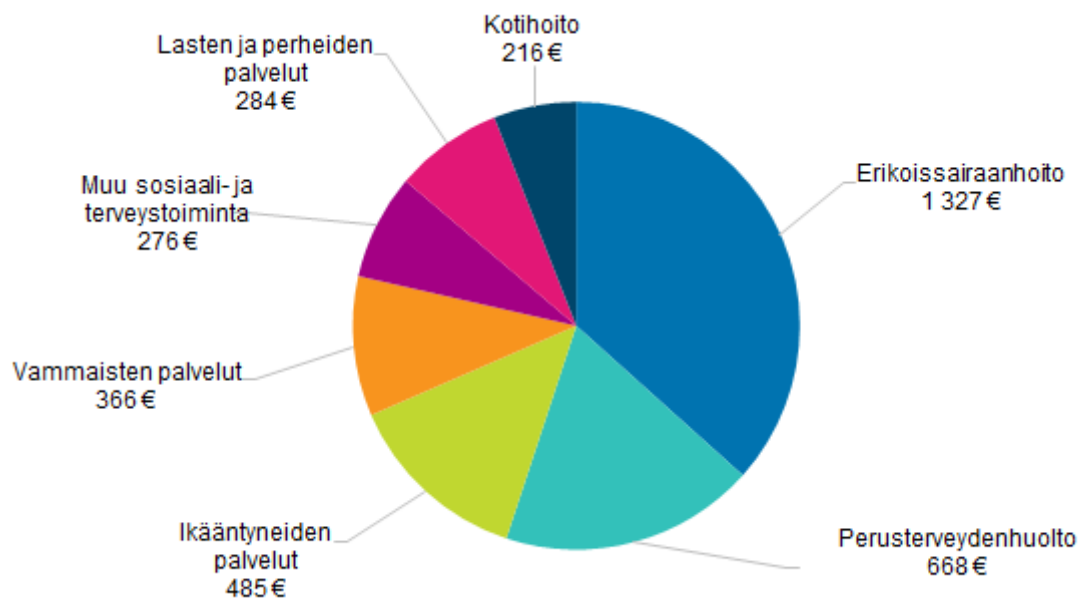
Sosiaali- ja terveystoiminnan yhteismääräiset nettokäyttökustannukset kasvoivat vuoden 2020 aikana 4,2 prosenttia 20,0 miljardiin euroon. Sosiaali- ja terveystoimintojen käyttötalouden kuluerissä enintään euromääräistä kasvua oli asiakaspalveluiden ostoissa, kun taas suurinta prosentuaalista kasvua esiintyi aineissa, tarvikkeissa ja tavaroissa. Asiakaspalveluiden ostot kasvoivat 339 miljoonaa euroa eli 2,5 prosenttia ja aineet, tarvikkeet ja tavarat 71 miljoonaa euroa eli 20,9 prosenttia edeltävästä vuodesta.

Käyttökustannukset kasvoivat yhteensä 3,7 prosenttia 22,1 miljardiin euroon.

Tehtäväkokonaisuuden käyttötuotot vähenivät 1,1 prosenttia edellisvuodesta, ja ne olivat yhteensä 2,1 miljardia euroa. Eniten euromääräistä vähentymistä oli maksutuotoissa, joita kunnille kertyi 32 miljoonaa euroa eli 4,1 prosenttia edellisestä tilastovuodesta vähemmän.

1) Käyttökustannukset sisältävät toimintakulut, poistot ja arvonalentumiset sekä vyörytyskulut. Käyttötuotot sisältävät toimintatuotot ja vyörytystuotot, valmisteverastojen muutoksen sekä valmistuksen omaan käyttöön. Nettokustannukset ovat käyttökustannusten ja käyttötuottojen erotus. Nettokustannusten muutos on laskettu edelliseen vuoteen verrattuna.

Kuntien sosiaali- ja terveystoiminnan nettokustannusten asukaskohtainen jakauma vuonna 2020

Tarkasteltaessa sosiaali- ja terveystoimintaa koko maan tasolla nettomääräiset kustannukset asukaskohtaisesti olivat yhteensä 3 622 euroa.²⁾ Maakunnittaisessa vertailussa suurimmat nettokustannukset olivat Kainuussa, jossa ne olivat asukasta kohden 4 788 euroa.

Erikoissairaanhoitoon ohjautui tilastovuoden aikana kustannuksia nettona yhteensä 7,3 miljardia euroa. Näin erikoissairaanhoidon tehtäväluokalle kohdistui suurin osuus sosiaali- ja terveystoiminnan yhteenlasketuista nettokustannuksista. Erikoissairaanhoidon nettokustannukset kasvoivat aiemmasta vuodesta 1,5 prosenttia, ja ne olivat koko maan tasoisessa tarkastelussa 1 327 euroa asukaskohtaisesti.

Kunnat kirjasiivat toiseksi suurimman osuuden sosiaali- ja terveystoiminnan nettokäyttökustannuksista perusterveydenhuoltoon, jonka osuus oli yhteensä 3,7 miljardia euroa. Perusterveydenhuollon palveluiden nettokustannukset kasvoivat 7,2 prosenttia vuotta aiemmasta, ja ne olivat 668 euroa per asukas.³⁾

Kuntien opetus- ja kulttuuritoiminta

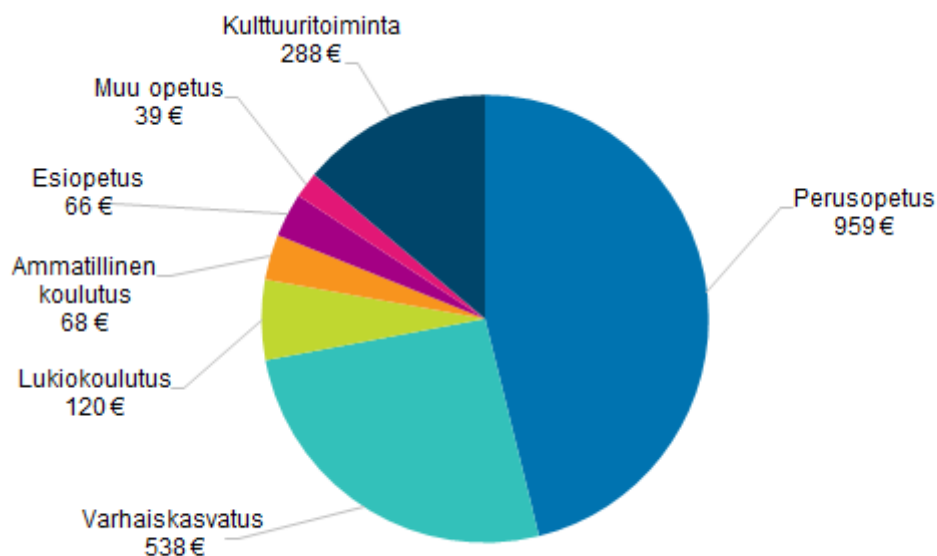
Opetus- ja kulttuuritoiminnan nettomääräiset käyttökustannukset kasvoivat 0,5 prosenttia 11,5 miljardiin euroon vuonna 2020. Sekä käyttökustannukset että käyttötuotot pienentyivät tilastovuoden aikana, ja näistä käyttötuotot pienenevät euromäärältään enemmän. Suurinta euromääräistä vähentymistä toiminnan kuluerissä oli muiden palvelujen ostoissa, jotka vähenivät 148 miljoonaa euroa eli 8,2 prosenttia.

Tuottoeristä eniten euromääräistä vähentymistä oli maksutuotoissa. Näitä tuottoja kertyi kunnille 89 miljoonaa euroa eli 20,8 prosenttia edellisvuotta vähemmän.

2) Kaikissa asukaskohtaisissa kustannustiedoissa on käytetty väestötietona Suomen väkilukua 31.12.2020.

3) Lasten ja perheiden palveluihin on yhdistetty seuraavat tehtäväluokat: lastensuojelun laitos- ja perhehoito, lastensuojelun avohuoltopalvelut, muut lasten ja perheiden avopalvelut. Ikäntyneiden palveluihin on yhdistetty seuraavat tehtäväluokat: ikäntyneiden laitoshoido, ikäntyneiden ympärivuorokautisen hoivan asumispalvelut, muut ikäntyneiden palvelut. Vammaisten palveluihin on yhdistetty seuraavat tehtäväluokat: vammaisten laitoshoido, vammaisten ympärivuorokautisen hoivan asumispalvelut, muut vammaisten palvelut. Muuhun sosiaali- ja terveystoimintaan on yhdistetty seuraavat tehtäväluokat: työllistymistä tukevat palvelut, päihdehuollon erityispalvelut, ympäristöterveydenhuolto, muu sosiaali- ja terveystoiminta. Perusterveydenhuoltoon on yhdistetty seuraavat tehtäväluokat: perusterveydenhuollon avohoido, suun terveydenhuolto, perusterveydenhuollon vuodeosastohoito.

Kuntien opetus- ja kulttuuritoiminnan nettokustannusten asukaskohtainen jakauma vuonna 2020

Koko maan tasolla opetus- ja kulttuuripalveluiden nettokustannukset olivat 2 079 euroa per asukas. Isoimmat opetus- ja kulttuuritoiminnan nettokustannukset maakunnittaisessa tarkastelussa aiheutuivat Ahvenanmaalla, jossa ne olivat yhteensä 2 501 euroa asukasta kohden.

Perusopetuksen järjestämiseen käytettiin vuoden aikana yhteensä 5,3 miljardia euroa nettona, jonka johdosta se oli opetus- ja kulttuuritoiminnan suurin tehtäväluokka nettokustannuksilla tarkasteltuna. Perusopetuksen tehtäväluokan nettomääräiset kustannukset kasvoivat kaikkiaan 0,8 prosenttia aiemmasta tilastovuodesta, ja ne olivat koko maan tasolla 959 euroa per asukas.

Toiseksi suurin osuus, eli 3,0 miljardia euroa opetus- ja kulttuuritoiminnan nettokustannuksista, kirjautui varhaiskasvatuksen tehtäväluokalle. Kyseiseen toimintaan ohjautui kustannuksia nettona 0,3 prosenttia aikaisempaa vuotta vähemmän. Koko maan tasolla varhaiskasvatuksen nettokustannukset olivat 538 euroa per asukas.⁴⁾

4) Kulttuuritoimintaan on yhdistetty seuraavat tehtäväluokat: kirjastotoiminta, liikunta ja ulkoilu, nuorisotoiminta, museo- ja näyttelytoiminta, teatteri-, tanssi- ja sirkustoiminta, musiikkitoiminta, muu kulttuuritoiminta. Muuhun opetukseen on yhdistetty seuraavat tehtäväluokat: kansalaisopistojen vapaa sivistystyö, taiteen perusopetus, muu opetustoiminta.

2. Kuntayhtymien talous vuonna 2020

Vuonna 2020 kuntayhtymien käyttötalouden bruttokustannukset olivat yhteenlaskettuna 19,0 miljardia euroa ja vastaavat käyttötuotot samoin 19,0 miljardia euroa. Sekä bruttomääräiset kustannukset että tuotot kasvoivat kuntayhtymien käyttötaloudessa vuoden takaisesta 3,6 prosenttia.

Kuntayhtymien käyttötalouden suurimman kuluerän muodostivat henkilöstökulut, joihin luetaan palkkojen ja palkkioiden lisäksi myös eläkekulut sekä muut henkilösivukulut. Henkilöstökulut toteutuivat 7,6 miljardin euron suuruisina, ja kasvua niissä oli edellisen vuoden tasosta 2,0 prosenttia.

Kuntayhtymät ostivat palveluita tilastovuoden aikana yhteensä 6,6 miljardilla eurolla, joka oli 2,8 prosenttia vuotta aiempaa enemmän. Palveluiden ostot pitävät sisällään asiakaspalveluiden sekä muiden palveluiden ostot, ja niihin luetaan sekä ulkoiset palvelut että kuntayhtymän eri tehtävien väliset sisäiset palvelut.

Kuntayhtymien käyttötalouden tuottojen suurin erä oli myyntituotot 16,8 miljardilla eurolla. Myyntituotot koostuvat ulkoisten myyntituottojen lisäksi kuntayhtymän eri tehtävien välisistä sisäisistä myyntituotoista. Kasvua kyseisessä tuottoerässä oli 2,2 prosenttia vertailuvuoden tasoon nähden. Kyseisiä tuottoja kertyi kuntayhtymille eniten kunnilta, joilta kuntayhtymät saivat kaikkiaan 12,4 miljardin euron verran myyntituottoja. Saadut myyntituotot kunnilta kasvoivat 2,6 prosenttia tilastovuoden aikana.

Tuottoerissä suurin prosentuaalinen kasvu kohdistui saatuihin tukiin ja avustuksiin, joita kertyi kuntayhtymille 103,5 prosenttia edellisvuotta enemmän. Kasvuun vaikuttivat valtionhallinnon kuntayhtymille kohdistamat koronapandemiaan liittyneet taloudelliset tukitoimet. Saatujen tukien ja avustuksien määrä oli yhteenlaskettuna 0,5 miljardia euroa.

Kuntayhtymien käyttötalous vuonna 2020, miljoonaa euroa ¹⁾

	Kuntayhtymät				
	Käyttökustannukset	Muutos %	Käyttötuotot	Muutos %	Osuus käyttökustannuksista %
Sosiaali- ja terveystoiminta yhteensä	14 485	3,5	14 477	3,6	76,2
<i>Josta: Erikoissairaanhoito</i>	9 767	3,7	9 773	3,9	51,4
Opetus- ja kulttuuritoiminta yhteensä	1 100	-1,4	1 156	3,5	5,8
<i>Josta: Ammatillinen koulutus</i>	1 006	-1,3	1 063	3,8	5,3
Muu toiminta	3 429	6,2	3 415	3,7	18,0
Käyttötalous yhteensä	19 014	3,6	19 049	3,6	100,0

1) Muutos on laskettu edelliseen vuoteen verrattuna. Käyttökustannukset sisältävät toimintakulut, poistot ja arvonalentumiset sekä vyörytyskulut. Käyttötuotot sisältävät toimintatuotot ja vyörytystuotot, valmisteverastojen muutoksen sekä valmistuksen omaan käyttöön.

Kuntayhtymien yhteenlasketuista bruttokäyttökustannuksista 76,2 prosenttia ohjautui sosiaali- ja terveystoimintaan vuonna 2020. Toiminnan bruttomääräiset käyttökustannukset olivat yhteensä 14,5 miljardia euroa, ja kasvua niissä oli 3,5 prosenttia edellisestä vuodesta. Tehtäväkokonaisuuden suurimman kuluerän muodostivat henkilöstökulut 6,2 miljardilla eurolla ja myyntituotot suurimman tuottoerän 13,3 miljardilla eurolla.

Eniten sosiaali- ja terveystalouden bruttokustannuksista kohdistui erikoissairaanhoitoon, jonka osuudeksi muodostui sosiaali- ja terveystalouksissa 67,4 prosenttia. Bruttokustannukset olivat erikoissairaanhoitoon osalta yhteensä 9,8 miljardia euroa, ja ne kasvoivat aikaisempaan tilastovuoteen verrattuna 3,7 prosenttia.

Opetus- ja kulttuuritoimintaan ohjautui kuntayhtymien käyttötalouden yhteismääräisistä bruttokustannuksista 5,8 prosenttia eli 1,1 miljardia euroa. Tehtäväkokonaisuuden bruttomääräiset kustannukset vähenivät edelliseen vuoteen nähden vastaavien tuottojen kasvaessa. Kustannusten vähentyminen oli 1,4 prosenttia ja tuottojen kasvu 3,5 prosenttia. Suurimmaksi kulueräksi nousivat henkilöstökulut 0,7 miljardilla eurolla ja suurimmaksi tuottoeräksi myyntituotot 1,1 miljardilla eurolla.

Opetus- ja kulttuuritoiminnan bruttokustannuksista valtaosa eli 91,4 prosenttia kohdistui kuntayhtymien osalta ammatilliseen koulutukseen, jonka järjestämiseen käytettiin kaikkiaan 1,0 miljardia euroa bruttona. Ammatillisen koulutuksen bruttokustannukset vähenivät edellisen tilastovuoden tasosta 1,3 prosenttia.

Kuntayhtymien muuhun toimintaan kohdistui bruttokustannuksia yhteenlaskettuna 3,4 miljardia euroa. Muuhun toimintaan luetaan kuntayhtymien kaikki muu toiminta, jota ei sisällytetä sosiaali- ja terveystoiminnan tai opetus- ja kulttuuritoiminnan tehtäväkokonaisuuksiin. Muun toiminnan bruttokustannukset kasvoivat edellisvuoden tasosta 6,2 prosenttia.

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Maakunnittaisia nettokustannuksia vuonna 2020¹⁾

	Kunnat			
	Sosiaali- ja terveystoiminnan nettokustannukset, milj. €	Sosiaali- ja terveystoiminnan nettokustannukset, €/asukas	Opetus- ja kulttuuritoiminnan nettokustannukset, milj. €	Opetus- ja kulttuuritoiminnan nettokustannukset, €/asukas
Koko maa	20 045	3 622	11 504	2 079
Uusimaa	5 540	3 253	3 826	2 247
Varsinais-Suomi	1 719	3 570	935	1 943
Satakunta	816	3 789	400	1 855
Kanta-Häme	617	3 620	305	1 785
Pirkanmaa	1 823	3 500	1 065	2 045
Päijät-Häme	712	3 575	377	1 895
Kymenlaakso	713	4 208	345	2 036
Etelä-Karjala	512	4 032	228	1 799
Etelä-Savo	635	4 514	249	1 775
Pohjois-Savo	1 017	4 176	483	1 983
Pohjois-Karjala	623	3 888	295	1 843
Keski-Suomi	986	3 587	526	1 913
Etelä-Pohjanmaa	747	3 978	379	2 021
Pohjanmaa	657	3 643	427	2 369
Keski-Pohjanmaa	260	3 830	143	2 104
Pohjois-Pohjanmaa	1 504	3 634	908	2 193
Kainuu	343	4 788	173	2 407
Lappi	765	4 328	364	2 059
Ahvenanmaa ²⁾	58	1 936	75	2 501

1) Asukastiedot 31.12.2020.

2) Ahvenanmaan terveydenhuollosta vastaa Ahvenanmaan maakunnan hallitus.

Kuntataloustilaston laatuseroste 2020

1. Tilastotietojen relevanssi

Kuntataloustilasto sisältää tietoja kuntien ja kuntayhtymien käyttötaloudesta, investoinneista, taseista ja toiminnasta.

Tilaston tietoja käytetään kuntien ja kuntayhtymien talouden seurantaan, kansantalouden tilinpidon ja rahoitustilinpidon laadintaan, kuntien ja kuntayhtymien valtionosuuksien ja muun valtionrahoituksen määrittelyyn sekä mm. Euroopan unionille tehtäviin selvityksiin.

Tilastokeskus kerää pääosan tiedoista suoraan kunnilta ja kuntayhtymiltä. Ahvenanmaan kuntien ja kuntayhtymien tiedot kerää ja käsittelee Ålands statistik- och utredningsbyrå.

Keskeisiä ohjeita ja luokituksia tilaston kannalta ovat kirjanpitolausuntakunnan kuntajaoston kunnille ja kuntayhtymille antamat yleisohjeet ja lausunnot, JHS-tililuettelomalli kunnille ja kuntayhtymille, Tilastokeskuksen kuntataloustilaston ohjeet sekä Tilastokeskuksen sektoriluokitus.

Kirjanpitolausuntakunnan kuntajaoston yleisohjeet ja lausunnot ovat saatavissa Suomen Kuntaliiton internetsivuilta osoitteesta www.kunnat.net. Tilastokeskuksen tilasto-ohjeet löytyvät osoitteesta <http://stat.fi/keruu/kuta/ohjeet.html>.

2. Tietojen tarkkuus ja luotettavuus

Kuntataloustilasto on kaikki Suomen kunnat ja kuntayhtymät käsittävä kokonaistutkimus. Tilaston perusaineistona ovat kuntien ja kuntayhtymien Tilastokeskukselle raportoimat tiedot niiden tilinpäätöslaskelmista, konsernitilinpäätöslaskelmista, käyttötalouden toimintakuluista ja -tuotoista tehtävittäin sekä investointimenoista ja -tuloista tehtävittäin. Lisäksi tilastoa varten kerätään myös liikelaitosten erillistilinpäätöslaskelmat sekä tietoja kuntien ja kuntayhtymien opetus- ja kulttuuripalvelujen toiminnasta.

Tilastokeskus kerää tilaston perustiedot kunnilta ja kuntayhtymiltä internetlomakkeella.

Tiedot kuntien ja kuntayhtymien tuloslaskelmista, rahoituslaskelmista, taseista, konsernitilinpäätöslaskelmista ja liikelaitosten tilinpäätöslaskelmista kerätään kirjanpitolausuntakunnan kuntajaoston kunnille ja kuntayhtymille antamia sitovia tilinpäätöskaavoja noudattaen. Näiden tietojen luotettavuus on hyvä.

Kuntien ja kuntayhtymien tuloslaskelmista, rahoituslaskelmista ja taseista sekä konsernitilinpäätöslaskelmista julkaistaan ennakkotietoja tilastovuotta seuraavan vuoden kesäkuussa. Nämä tiedot poikkeavat yleensä varsin vähän vuoden lopulla julkaistavista lopullisista tiedoista.

Tilastoa varten kerätään myös tietoja kuntien ja kuntayhtymien toimintakulujen ja -tuottojen jakautumisesta tehtävittäin. Tehtäväkohtaiset tiedot kerätään kulu- ja tuottolajeittain eriteltyinä. Käytetty kulu- ja tuottolajiluokitus vastaa kuntien kirjanpidossa käytettyä luokitusta, joka taas perustuu kirjanpitolakiin ja JHS-tililuetteloon. Tältä osin tietojen luotettavuus on hyvä. Tehtäväluokitus perustuu Tilastokeskuksen antamaan ohjeeseen. Koska kuntien ja kuntayhtymien kirjanpidossaan käyttämät tehtäväluokitukset ovat usein riippuvaisia organisaatorakenteista, joutuvat tiedonantajat tilastoa varten yhdistelemään ja jakamaan kirjanpitonsa kustannuspaikkoja ja tulosyksiköitä. Tätä on usein mahdotonta tehdä niin, että lopputulos täydellisesti noudattaisi tehtäväluokitusohjetta. Tästä syystä tehtäväluokittaisten tietojen luotettavuus on selvästi huonompi kuin kulu- ja tuottolajeittaisten tietojen.

Tiedot kuntien ja kuntayhtymien investointimenoista ja -tuloista kerätään hyödyketyypeittäin samankaltaisella tehtäväluokituksella kuin tiedot tehtäväkohtaisista toimintakuluista ja -tuotoista. Hyödyketyypiluokitus on yhteensopiva kirjanpitolausuntakunnan kuntajaoston tase- ja rahoituslaskelmasuosituksen kanssa. Tältä osin luotettavuus on hyvä. Sen sijaan investointimenojen ja -tulojen jakaminen tehtäväluokittain on usein vaikeaa varsinkin silloin, kun investointi palvelee useita tehtäväluokkia.

3. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tilastointiajanjakso on kalenterivuosi. Tiedot kuntien ja kuntayhtymien varoista ja veloista ovat tilastovuoden viimeiseltä päivältä.

Ennakkotiedot kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätöslaskelmista, konsernitilinpäätöslaskelmista ja liikelaitostilinpäätöslaskelmista valmistuvat tilastovuotta seuraavan vuoden kesäkuun alkupuolella. Kuntataloustilaston lopulliset tiedot julkaistaan tilastovuotta seuraavan vuoden syyskuussa.

4. Tilastojen vertailukelpoisuus

Kuntataloustilaston mukaiset tiedot julkaistiin ensimmäisen kerran vuonna 2016 vuoden 2015 tiedoista. Aiempaan kuntien ja kuntayhtymien talous- ja toimintatilastoon verrattuna tiedot ovat täysin vertailukelpoisia vain kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätöslaskelmien osalta. Osana kuntataloustilastoa Tilastokeskus julkaisee kuntien ja kuntayhtymien konsernitilinpäätöslaskelmat kokonaisuudessaan. Aiemmassa kuntien ja kuntayhtymien talous- ja toimintatilaston tiedonkeruussa on kerätty kuntien ja kuntayhtymien konsernitaseet, mutta ei konsernien tuloslaskelmia eikä konsernien rahoituslaskelmia.

Verrattaessa tehtäväluokittaisia kulu-, tuotto- ja investointitietoja kuntien/kuntayhtymien kesken on otettava huomioon, että kulujen ja tuottojen tehtäväluokittajako ei perustu sitoviin määräyksiin vaan Tilastokeskuksen tehtäväluokitukseen. Koska tehtäväluokittaisia tietoja ei useinkaan saada suoraan kirjanpidosta vaan jako joudutaan tekemään kirjanpidon mukaisia tulosalueita ja -yksiköitä yhdistelemällä ja jakamalla, eivät tehtävittäiset tiedot välttämättä ole täysin vertailukelpoisia kuntien/kuntayhtymien kesken. Kuntien/kuntayhtymien välisissä vertailuissa tehtäväkohtaiset nettokustannukset ovat vertailukelpoisempia kuin bruttokustannukset, koska bruttokustannusten vertailukelpoisuutta heikentävät erilaiset kuntien/kuntayhtymien yhteistyömallit.

Osakeyhtiö-, yhdistys- tai säätiömuodossa harjoitetun toiminnan kulut, tuotot, varat ja velat eivät sisälly kunnan/kuntayhtymän tilinpäätökseen, koska ne ovat itsenäisiä oikeushenkilöitä. Kunnan/kuntayhtymän konsernitase sisältää myös tytäryhteisöjen varat ja velat.

Eri vuosien välisissä vertailuissa on otettava huomioon yleiset vertailtavuuteen vaikuttavat tekijät, kuten kirjanpidossa, valtiosuusjärjestelmässä ja kuntien toiminnan organisoinnissa tapahtuneet muutokset.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Kuntataloustilasto on SVT-tilasto. Tilastossa julkistetaan kuntien tilinpäätös-, konsernitilinpäätös- ja käyttötaloustietoja koko maan tasolla sekä Manner-Suomi- ja maakuntatasolla. Kuntayhtymien osalta tilastossa julkistetaan vastaavat tiedot kuntayhtymät yhteensä -tasolla ja Manner-Suomen kuntayhtymät yhteensä -tasolla.

Kuntien ja kuntayhtymien Tilastokeskukselle raportoimat tiedot kuntataloustiedonkeruissa ovat saatavilla maksuttomassa palvelussa osoitteessa <http://stat.fi/tup/alue/kuntien-raportoimat-tiedot.html>. Palvelu sisältää kunta- ja kuntayhtymäkohtaiset tiedot, joita ei julkisteta tilaston yhteydessä eivätkä ne siten ole osa SVT-tilastoa.

Tilastoaineistosta tehdään seuraavat tilastojulkistukset:

Ennakkotiedot kuntien ja kuntayhtymien ulkoisista tilinpäätöslaskelmista ja konsernitilinpäätöslaskelmista julkaistaan tilaston kotisivulla tilastovuotta seuraavan vuoden kesäkuun alkupuolella.

Kuntataloustilaston lopulliset tiedot julkaistaan tilaston kotisivulla tilastovuotta seuraavan vuoden syyskuussa.

Kuntataloustilastoaineistojen tiedot ovat julkisia ja aineistosta on mahdollista saada tietoja ja selvityksiä tietopalveluna. Tietopalvelua hoitaa Tilastokeskuksen julkinen talous ja sektoritilinpito -ryhmä.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Katso kohta 4. edellä.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Katso kohta 5. edellä.

Lisätietoja

Karen Asplund 029 551 3611

Jens Melfsen 029 551 2578

Vastaava osastopäällikkö:

Katri Kaaja

kuntatalous@tilastokeskus.fi

<http://tilastokeskus.fi/til/kta/index.html>

Lähde: Kuntataloustilasto 2020. Tilastokeskus.

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute